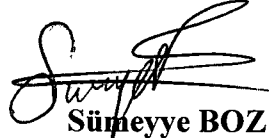

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Sayın Akın GÜRLEK** tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Sümeyye BOZ
Muş Milletvekili

Türkiye hapishanelerinde bulunan yüzlerce ağır hasta mahpusun sağlık ve yaşam hakkına erişememesi uzun yıllardır çözülemeyen temel insan hakları sorunlarından biridir. İnsan hakları örgütleri, meslek odaları ve hukuk kurumlarının raporları; ağır hastalıklarına rağmen tahliye edilmeyen, teşhis ve tedavi süreçlerine zamanında erişemeyen, hastane sevkleri geciktirilen ve cezaevi koşullarında yaşamını sürdürmeye zorlanan mahpusların sayısının giderek arttığını ortaya koymaktadır.

Hasta mahpuslar meselesi yalnızca sağlık hizmetlerine erişim sorunu değildir. Bu durum aynı zamanda yaşam hakkı, insan onuruna uygun muamele hakkı ve devletin gözetimi altındaki kişileri koruma yükümlülüğüyle doğrudan ilişkilidir. İleri yaş, kronik hastalıklar ve ağır sağlık sorunlarına rağmen kişilerin cezaevinde tutulmaya devam edilmesi, cezalandırmanın fiilen yaşam hakkını tehdit eden bir niteliğe bürünmesine neden olmaktadır.

Nitekim İnsan Hakları Derneği tarafından kamuoyuyla paylaşılan bilgiler, bu sorunun güncelliğini koruduğunu göstermektedir. Sincan 2 No'lu Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevi'nde tutulan 77 yaşındaki Sabri Yavuz'un hepatit B, tüberküloz, prostat, safra kesesi rahatsızlığı ve katarakt gibi çok sayıda sağlık sorunu bulunduğu; ameliyat sonrasında yoğun bakımda elleri yatağa kelepçeli şekilde tutulduğu ve ciddi sağlık şikayetlerine rağmen etkili bir tedavi sürecine erişemediği belirtilmektedir. Uzun süredir devam eden ağızdan kan gelmesi şikayetine rağmen teşhis konulamamış olması ise sağlık hizmetlerine erişim konusunda ciddi soru işaretleri yaratmaktadır.

Öte yandan Marmara Cezaevi'nde tutulan Parkinson hastası Okay Koçak'ın ise günlük yaşam faaliyetlerini tek başına sürdüremeyecek durumda olduğu, düzenli bakım ve tedavi gereksinimi bulunduğu, buna rağmen cezaevinde tutulduğu ifade edilmektedir. Parkinson hastalığının ilerleyici niteliği dikkate alındığında, gerekli bakım ve tedavinin sağlanamaması telafisi mümkün olmayan sonuçlar doğurma riski taşımaktadır.

Anayasa'nın 17'nci maddesi herkesin yaşam hakkını ve maddi-manevi varlığını koruma hakkını güvence altına almaktadır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Birleşmiş Milletler Mahpuslara Muameleye İlişkin Asgari Standart Kuralları (Nelson Mandela Kuralları) da devletlere, özgürlüğünden yoksun bırakılan kişilerin sağlık ve yaşam haklarını koruma yükümlülüğü yüklemektedir. Buna rağmen ağır hasta mahpusların tahliye edilmemesi, tedaviye erişimlerinin engellenmesi veya geciktirilmesi, cezanın infazının ötesine geçen ve yaşam hakkını tehdit eden sonuçlar doğurmaktadır.

Bu nedenle hasta mahpusların sağlık durumlarının bağımsız ve tarafsız sağlık kurulları tarafından değerlendirilmesi, cezaevi koşullarında yaşamını sşrdşremeyecek durumda olan kişilerin tahliye edilmesi ve sağlık hizmetlerine erişimlerinin gşvence altına alınması hukuk devleti ilkesinin ve insan haklarına saygının gereğidir.

Bu bağlamda:

1. Tşrkiye hapishanelerinde bulunan ağır hasta mahpus sayısı kaçtır?
2. Son beş yılda sağlık gerekçesiyle infazı ertelenen veya tahliye edilen mahpus sayısı kaçtır?
3. Sabri Yavuz hakkında cezaevinde kalıp kalamayacağına ilişkin son sağlık kurulu raporu ne zaman dşzenlenmiştir?
4. Sabri Yavuz'un uzun sşredir devam ettiği belirtilen ağızdan kan gelmesi şikayetine ilişkin hangi teşhis ve tedavi işlemleri yapılmıştır?
5. Sabri Yavuz'un ileri yaşı ve çoklu hastalıkları dikkate alınarak infaz ertelemesi veya tahliye talebi değerlendirilmiş midir?
6. Okay Koçak'ın Parkinson hastalığı nedeniyle ihtiyaç duyduğu dşzenli tedavi ve bakım hizmetleri cezaevinde eksiksiz olarak sağlanmakta mıdır?
7. Okay Koçak'ın cezaevinde dşşerek yaralanmasına ilişkin herhangi bir idari veya adli inceleme başlatılmış mıdır?
8. Kendi ihtiyaçlarını tek başına karşılayamayacak durumda olan mahpusların cezaevinde tutulmaya devam edilmesine ilişkin Bakanlığınızın olçştleri nelerdir?
9. Son beş yılda cezaevlerinde yaşamını yitiren hasta mahpus sayısı kaçtır?
10. Cezaevi koşullarında yaşamını sşrdşremeyecek durumda olan hasta mahpusların tahliyesini kolaylaştıracak yeni bir yasal veya idari dşzenleme hazırlığı bulunmakta mıdır?